TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ

BÜLTENİ

ÜCRETSİZDİR KASIM 2026 Yıl 19 / Sayı 71
ISSN 1307 - 6604

"Öğretmenler! Yeni nesil sizin eseriniz olacaktır."

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Pearson

SKY

Daha fazla bilgi için

0216 355 72 40

info@skybusiness.com.tr

Daha fazla bilgi için QR kodu tara

linkedin.com/company/sky-business-tr

skybusiness.com.tr

Global İngilizce Ölçeği (GSE) tarafından desteklenen Pearson English Journey ile geleceği şekillendirin.

Pearson English Journey, okul öncesinden yetişkinlere kadar her yaştan öğrenenin ihtiyaçlarına cevap veren bütüncül bir öğrenme ekosistemidir. Öğrenenlerin özgüvenle iletişim kurmalarını, merakla keşfetmelerini ve İngilizceyi yalnızca bir ders konusu olarak değil, dünyayla bağlantı kurabilecekleri güçlü bir araç olarak kullanmalarını destekler.

Pearson English Journey

Yapay Zeka Araçlarını Keşfedin

Öğrenme İçerikleri
Öğrenciler için ilgi çekici ve ihtiyaçlarına uygun öğrenme içerikleri

Ölçme-Değerlendirme
Öğrencilerin ilerleme kaydettiklerine dair öz güvenlerini artırmaya yönelik ölçme ve değerlendirme uygulamaları.

Sertifikasyon
Öğrencilerin başarılarını görünür kılmak ve kutlamak amacıyla sunulan sertifikalar.

Global Scale of English › Fast-track your progress — Üzerine temellendirilmiştir

Pearson English Journey, Global Scale tarafından desteklenmektedir.

- Global Scale of English (GSE), öğrenenlerin İngilizce öğrenme yolculuğunu adım adım takip etmelerine yardımcı olur.
- Öğretmenlere, öğrencilerin seviyelerini ve gelişimlerini daha net görme imkânı sunar.
- Öğrenme hedeflerini belirlemeyi ve ilerlemeyi ölçmeyi kolaylaştırır.
- Okul öncesinden yetişkinlere kadar her yaştan öğrenenin İngilizceyi özgüvenle kullanmasını destekler.

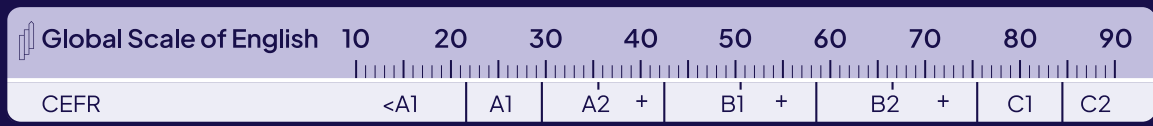

Dil öğrenimi yolculuğunu destekleyecek GSE Ortak Programı yakında başlıyor. Takipte kalın!

BAŞKAN'DAN ZAFER ÖZTÜRK

Önsöz

"Birliğimiz, herkesin katkısıyla güçleniyor."

Saygıdeğer Üyelerimiz,

Yeni bir eğitim-öğretim yılına, öğrencilerimizin heyecanını ve eğitimcilerimizin umutlarını paylaşarak başladık. Öğretmenlerimizin emeği, eğitim yöneticilerimizin sorumluluğu ve ailelerimizin güveniyle geleceği birlikte hazırlıyoruz. Her okulumuzun kendine özgü bir hikâyesi var. Bu hikâyeleri buluşturan ortak inancımız ise çocuklarımızın iyi bir eğitimle kendi yollarını bulmalarına katkı sunmak.

Eğitim camiası olarak yaşadığımız güçlüklerin farkındayız. Ekonomik koşullar, değişen ihtiyaçlar ve her gün yeniden üstlendiğimiz sorumluluklar hepimizden büyük bir çaba istiyor. Bazen çözüm ararken yoruluyor, bazen önümüzü görmekte zorlanıyoruz. Böyle zamanlarda birbirimizin deneyiminden, emeğinden ve dayanışmasından güç alıyoruz. Bir meslektaşımızın paylaştığı çözüm, bir öğretmenimizin açtığı yeni yol, aynı masa etrafında kurduğumuz samimi bir diyalog hepimize cesaret veriyor.

Türkiye Özel Okullar Derneği olarak 75 yıllık birikimimizin merkezinde bu birliktelik var. Farklı görüşlerimiz, farklı koşullarımız ve farklı ihtiyaçlarımız olabilir. Her birini dikkatle dinlemek, ortak meselelerimizi açıkça konuşmak ve birlikte çözüm üretmek derneğimizin temel sorumluluğudur. Her üyemizin kendisini bu köklü yapının değerli bir parçası olarak hissetmesini önemsiyoruz. Birliğimiz, herkesin katkısıyla güçleniyor.

Bu sayımızda sizlerle paylaştığımız Bakanlık görüşmeleri, komisyon çalışmaları, mesleki buluşmalar ve iş birlikleri, ortak ihtiyaçlarımız etrafında yürüttüğümüz çalışmaların birer parçasıdır. Üyelerimizin görüşlerini ilgili kurumlara taşırken öğretmenlerimizin gelişimini desteklemeye, okullarımız arasındaki deneyim paylaşımını artırmaya ve birlikte çözüm üretmeye devam ediyoruz. Her üyemizin katkısını, derneğimizin yolunu aydınlatan değerli bir birikim olarak görüyoruz.

Geleceğe umutla bakıyorum. Çünkü her gün sınıflarda, okul koridorlarında ve meslektaşlarımızla yaptığımız görüşmelerde eğitime duyulan güçlü bağlılığa tanık oluyorum. Yaşadığımız bütün zorluklara rağmen öğrenmekten, üretmekten ve birbirimize destek olmaktan vazgeçmiyoruz. Önümüzdeki yolu birlikte açacak bilgiye, deneyime ve kararlılığa sahibiz. Bu gücü, birbirimizi dinleyerek ve ortak emeğimize sahip çıkarak büyüteceğimize inanıyorum.

Derneğimize katkı sunan bütün üyelerimize, komisyonlarımızda görev alan meslektaşlarımıza, öğretmenlerimize, eğitim yöneticilerimize ve çalışma arkadaşlarımıza şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum. Yeni eğitim-öğretim yılının öğrencilerimize keşfetme sevinci, eğitimcilerimize güç ve bütün eğitim camiamıza umut getirmesini diliyorum.

Saygılarımla,

Zafer Öztürk
Türkiye Özel Okullar Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

KASIM 2026

Yıl 19 / Sayı 71

Türkiye Özel Okullar Derneği Bülteni
ISSN 1307 - 6604
Ücretsizdir

SAHİBİ
Türkiye Özel Okullar Derneği Bülteni İşletmesi Adına
Zafer ÖZTÜRK

www.tozok.org.tr

Künye.

YAYIN KURULU
Zafer ÖZTÜRK, Deniz ERALP, Mînâ AKCEN, Hasan Cahit KOÇ, Oğuzhan ERTEM, Abdullah Hüseyin AKBIYIK

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Mînâ AKCEN

AKADEMİK KURUL
Prof. Dr. İrfan ERDOĞAN
İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Mustafa ÖZCAN
MEF Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Soner YILDIRIM
ODTÜ, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

Dr. Jale ONUR
Maltepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU
Murat KARTAL
Dernek Müdürü

TASARIM
Urve Digital

WEB
www.tozok.org.tr

Bu sayıda.

Bakanlık görüşmelerinden yeni sınav takvimine, PISA 2025 bulgularından öğretmen kariyerine: dernekten haberler ve eğitim gündemine dair yazılar.

05 HABER
TÖZOK, Türkiye Eğitim Teknolojileri Zirvesi'ne Katıldı

06 GÜNDEM
Zafer Öztürk, Bloomberg HT'de Eğitim Enflasyonunu Değerlendirdi
TÖZOK, Özel Okulların Gündemini Bakanlık Toplantısına Taşıdı

07 ETKİNLİK
AP Öğretmenleri Robert Kolej'de Buluştu
TÖZOK Ailesine Yeni Üyeler Katıldı

08 SINAVLAR
TÖZOK Deneme Sınavları Yeni Dönemde Devam Ediyor

09 KARİYER
TÖZOK Kariyer Platformu, Öğretmenlerle Üye Okulları Buluşturuyor
TÖZOK, Bölge Toplantılarında Üyeleriyle Buluştu

10 GÜVENLİK
Okullarda Güvenlik Süreçleri: Securitas Türkiye

12 DERNEKTEN
Geleneksel Antalya Eğitim Sempozyumu 25. Kez Düzenlenecek
TÖZOK Erken Genel Kurulu 26 Mart'ta Yapılacak
TÖZOK'ta Komisyon ve Yönetim Kurulu Çalışmaları Sürüyor

13 ARAŞTIRMA
PISA 2025: Türkiye'nin Puan Artışı Eğitim Camiasına Ne Söylüyor?
Özel Okulların Sonuçları Değerlendirmeye Dâhil

14 YAZI
Psikoterapist Gözlüğünden Eğitim ve Öğretim

16 YAZI
Yeni Bir Eğitim-Öğretim Yılına Başlarken — Gökhan Savul

20 YAYINLAR
TÖZOK Yayınları
TÖZOK APP Kullanıma Açıldı

ÖNE ÇIKANLAR

SIRADAKİ SINAV

18–21
Aralık 2026

TYT–AYT deneme sınavı

Sınav takvimi → 08

GÖRÜŞ · 16
Gökhan Savul

"Araçlar değişebilir. Ama öğrenmenin kendisi hâlâ öğrencinin yapmasını gerektirir."

PISA 2025 · 13

494	Fen	OECD ort. 482
472	Okuma	OECD ort. 461
462	Matematik	OECD ort. 463

else
YAZILIM

K12NET MİKRO ENTEGRASYONU

ZAMANINIZ SİZE KALSIN

Öğrenci kayıtlarından finansal süreçlere kadar tüm operasyonlarınızı tek merkezden yönetin, veri tekrarını ve hata riskini ortadan kaldırın.

- Bütçe ve Rapor Yönetimi
- Otomatik Fatura Oluşturma
- Hizmet Sözleşmeleri Takibi
- Finansal Kayıt Yönetimi
- Personel Bordro Süreçleri
- Cari Kart Otomasyonu

Kasım ayı sonuna kadar

TÖZOK Üyelerine Özel %30 iskonto

Bize ulaşın süreçlerinizi birlikte daha verimli yönetelim.

Bizi Arayın
+90 536 032 46 13

Bize Yazın
satis@elseyazilim.com

mikrogrup

TETZ 2026 İSTANBUL

TÖZOK, Türkiye Eğitim Teknolojileri Zirvesi'ne Katıldı

Türkiye Özel Okullar Derneği (TÖZOK), **26–28 Haziran 2026** tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen **Türkiye Eğitim Teknolojileri Zirvesi ve Fuarı'nda (TETZ 2026)** yer aldı. Derneği, Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Öztürk temsil etti.

Türkiye Eğitim Teknolojileri Zirvesi ve Fuarı (TETZ 2026), İstanbul

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen zirvede eğitim teknolojileri, yapay zekâ ve dijital dönüşüm alanındaki gelişmeler ele alındı. Kamu kurumları, akademi, özel sektör ve eğitim dünyasından temsilciler; teknolojinin öğrenme süreçlerine etkisini ve eğitimde iş birliği olanaklarını değerlendirdi.

ZİRVENİN GÜNDEMİ

- Eğitim teknolojileri
- Yapay zekâ
- Dijital dönüşüm
- Eğitimde iş birliği

> *"TÖZOK'un zirveye katılımı, eğitim teknolojilerindeki gelişmelerin izlenmesi ve farklı paydaşlarla diyalog kurulması açısından önemli bir fırsat oluşturdu.*

CANLI YAYIN BLOOMBERG HT · 60 DAKİKA

Zafer Öztürk, Bloomberg HT'de Eğitim Enflasyonunu Değerlendirdi

Türkiye Özel Okullar Derneği (TÖZOK) Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Öztürk, **8 Eylül 2026'da Bloomberg HT**'de yayımlanan 60 Dakika programına canlı yayın konuğu oldu. Öztürk, programda eğitim enflasyonu ve özel okul ücretlerine ilişkin değerlendirmelerini paylaştı.

Programda TÖZOK, eğitimde sürdürülebilirliğin yalnızca okul ücretleri üzerinden değerlendirilemeyeceğini; artan maliyetler, istihdam, eğitim kalitesi ve fırsat eşitliğinin birlikte ele alınması gerektiğini vurguladı. Dernek, özel öğretim kurumlarının karşılaştığı maliyet artışlarının eğitim hizmetine etkisini gündeme getirmeyi sürdüreceğini belirtti.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ANKARA

TÖZOK, Özel Okulların Gündemini Bakanlık Toplantısına Taşıdı

Türkiye Özel Okullar Derneği (TÖZOK), Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Fethullah Güner'in davetiyle **23 Eylül 2026'da Ankara'da** düzenlenen **2026–2027 Eğitim-Öğretim Yılı Özel Okullar Toplantısı'na** katıldı. Toplantıda özel okul derneklerinin temsilcileri ile Bakanlık yetkilileri, yeni eğitim-öğretim yılına ilişkin konuları görüştü.

Özel okulların ve eğitim çalışanlarının ihtiyaçlarının ele alındığı görüşmede, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının özel okul öğretmenlerinin istihdam ve sözleşme koşullarına ilişkin yürüttüğü çalışmalar da gündeme geldi. TÖZOK, üyelerinin bu konudaki görüş ve değerlendirmelerini Millî Eğitim Bakanlığı yetkililerine aktardı.

2026–2027 Eğitim-Öğretim Yılı Özel Okullar Toplantısı, 23 Eylül 2026, Ankara

AP ÖĞRENEN TOPLULUKLARI 4. KEZ

AP Öğretmenleri Robert Kolej'de Buluştu

Türkiye Özel Okullar Derneği (TÖZOK) tarafından düzenlenen AP Öğrenen Toplulukları Etkinliği, **10 Ekim 2026'da Robert Kolej'in** ev sahipliğinde 4. kez gerçekleştirildi. Advanced Placement (AP) dersleri veren öğretmenlerin yoğun ilgi gösterdiği etkinlik, mesleki deneyimlerin paylaşılmasına ve öğretmenler arasında iş birliğinin güçlenmesine alan açtı.

Deneyimli AP öğretmenlerinin liderliğindeki atölyelerde öğretim yöntemleri, ders planlama, ölçme ve değerlendirme ile öğrencilerin derse katılımını artırmaya yönelik uygulamalar ele alındı. Katılımcılar, sınıf içi deneyimlerini meslektaşlarıyla paylaşarak AP öğretimine ilişkin farklı yaklaşımları birlikte değerlendirdi.

AP Learning Community Event 2026 · Robert Kolej

HOŞ GELDİNİZ

TÖZOK Ailesine Yeni Üyeler Katıldı

Türkiye Özel Okullar Derneği (TÖZOK), yeni üyeleriyle birlikte farklı okulların deneyimlerini ortak bir çalışma zemini üzerinde buluşturmaya devam ediyor. Derneğimize katılan kurumları aramızda görmekten memnuniyet duyuyor; eğitim alanındaki bilgi birikimlerini ve görüşlerini paylaşacakları çalışmalarda kendileriyle yan yana olmayı diliyoruz.

2026–2027 TÜRKİYE GENELİ SINAV TAKVİMİ

TÖZOK Deneme Sınavları Yeni Dönemde Devam Ediyor

Türkiye Özel Okullar Derneği (TÖZOK), 2026–2027 eğitim-öğretim yılında öğrencilerin gelişimini izlemeye ve okulların ölçme ve değerlendirme çalışmalarını desteklemeye yönelik sınavlarını sürdürüyor. Yeni dönemin ilk uygulamaları arasında 5, 6, 7, 9, 10 ve 11. sınıflara yönelik süreç değerlendirme sınavları ile deneme sınavları yer alıyor.

Sınavların ardından okullar, öğrencilerin sonuçlarını ders, konu ve kazanım düzeyindeki analizlerle inceleyebilecek. Böylece sonuçlar yalnızca bir puan olarak kalmayacak; öğrencilerin güçlü yönlerini ve desteğe ihtiyaç duydukları alanları görmeye yardımcı olacak. Sınavlara başvurular bireysel olarak değil, kurumlar aracılığıyla alınıyor.

TAKVİM	2026 EYL	EKİ	BU AY KAS	ARA	2027 OCA	ŞUB	MAR	NİS	MAY
TYT	18–21		27–30 27–30					09–12	
TYT-AYT				18–21				09–12	28–31
9-10-11. sınıflar Süreç Değerlendirme		16–19		25–28			19–22		28–31
LGS		16–19		25–28			19–22		30 Nis–03 28–31
5-6-7. sınıflar Süreç Değerlendirme		16–19		25–28			19–22		28–31

11. sınıflara özel TYT deneme sınavı

LGS: 30 Nisan – 01-02-03 Mayıs ve 28–31 Mayıs 2027

SIRADAKİ UYGULAMA

18–21 Aralık 2026

TYT–AYT deneme sınavı. Başvurular kurumlar aracılığıyla alınır.

KARİYER PLATFORMU TOZOK.ORG.TR

TÖZOK Kariyer Platformu, Öğretmenlerle Üye Okulları Buluşturuyor

Türkiye Özel Okullar Derneği Kariyer Platformu, özel öğretim kurumlarında kariyer hedefleyen öğretmen adaylarını ve eğitimcileri üye okulların iş olanaklarıyla buluşturuyor. Okulların öğretmen arayışlarına ve eğitimcilerin iş başvurularına ortak bir erişim alanı sunan platform, derneğin internet sitesi üzerinden hizmet veriyor.

Öğretmenler platform üzerinden üye okulların açık pozisyonlarını inceleyebiliyor, öz geçmişlerini oluşturabiliyor ve başvurularını gerçekleştirebiliyor.

Üye okulların insan kaynağı ihtiyaçları ile öğretmenlerin kariyer beklentilerini bir araya getiren Kariyer Platformu'na tozok.org.tr adresindeki "Kariyer Platformu" bölümünden ulaşılabiliyor.

ÜÇ ADIMDA BAŞVURU

1 Açık pozisyonları incele
Üye okulların ilanlarını tek yerden gör.

2 Öz geçmişini oluştur
Platform üzerinden profilini hazırla.

3 Başvurunu gerçekleştir
Uygun pozisyona doğrudan başvur.

tozok.org.tr › Kariyer Platformu Öğretmenler ve üye okullar için

DERNEKTEN BÖLGE TOPLANTILARI

TÖZOK, Bölge Toplantılarında Üyeleriyle Buluştu

Türkiye Özel Okullar Derneği (TÖZOK), bölge toplantıları kapsamında **14 Ekim 2026'da Ankara'da**, **11 Kasım 2026'da** ise **İzmir'de** özel okul kurucuları ve yöneticileriyle bir araya geldi.

Toplantılarda özel öğretimin güncel gündemi, üye okulların ihtiyaçları, sahada karşılaşılan güçlükler ve çözüm önerileri ele alındı.

TÖZOK, bölge toplantılarıyla üyeleri arasındaki iletişimi ve iş birliğini güçlendirmeyi, ortak görüş ve önerileri ilgili kurumlara taşımayı sürdürüyor.

Securitas

Securitas Türkiye Güvenlik Süreçleri ve Kalite Koordinatörü Hüseyin Erim: “Okulun DNA’sına özel güvenlik şart”

Güvenlik risklerinin küresel boyutta çeşitlendiği ve toplumsal hassasiyetlerin arttığı günümüzde, eğitim kurumlarında güvenlik anlayışı da değişiyor. Securitas Türkiye Güvenlik Süreçleri ve Kalite Koordinatörü Hüseyin Erim, eğitim kurumlarına özel geliştirdikleri teknoloji destekli entegre güvenlik çözümler ve uzman kadrolarıyla, veliler için “öngörülebilir” bir eğitim ortamı sunduklarını söylüyor.

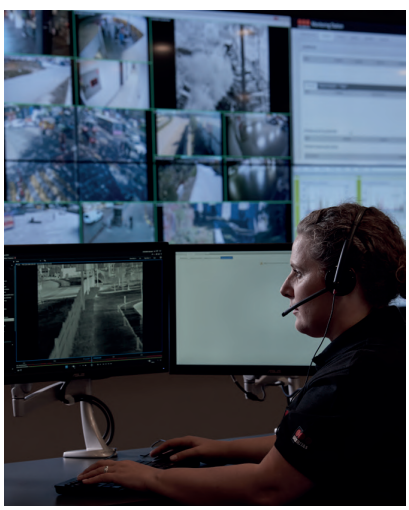

Okul güvenliği artık yalnızca fiziksel önlemlerle veya okul kapısında bekleyen bir görevliyle sınırlı kalmıyor. Securitas Türkiye, eğitim kurumlarına özel geliştirdiği uzaktan izleme hizmetleri, teknoloji destekli fiziki güvenlik çözümleri ve alanında uzman kadrolarıyla okul güvenliğini bütüncül bir yaklaşımla yeniden şekillendirmeyi hedefliyor. Her okulu kendi dinamikleri içinde ayrı bir proje olarak değerlendiren Securitas Türkiye, okulun konumu, çevresel koşulları, fiziksel yapısı ve öğrenci profilini analiz ederek eğitim kurumuna özel güvenlik mimarisi tasarlıyor.

“OKULLARDA ÖNGÜRÜLEBİLİR GÜVENLİĞİ BİR BÜTÜN OLARAK ELE ALIYORUZ”

Securitas Türkiye’nin eğitim kurumlarındaki güvenlikle ilgili güncel projelerini paylaşan Güvenlik Süreçleri ve Kalite Koordinatörü Hüseyin Erim, eğitimde güvenliğin teknoloji, net prosedürler ve doğru personel seçimi ile ele alınması gerektiğini belirtiyor. Erim, yeni dönemin güvenlik yaklaşımını, “**Bugün eğitim ortamlarında güvenliği sadece kapıda bekleyen bir görevli olarak değil, çevre güvenliği, ileri teknoloji ve net prosedürlerle bir bütün olarak ele almak zorundayız. Her okulun DNA’sı farklıdır. Bu nedenle risk analizine dayalı entegre çözümlerimizle güvenliği reaktif olmaktan çıkarıp, çok daha öngörülebilir ve proaktif bir hale getiriyoruz**” sözleriyle özetliyor.

GİRİŞ VE ÇIKIŞ EN KRİTİK SAATLER

Securitas Türkiye, okul güvenliğinde en temel risk başlıklarından olan yetkisiz girişleri çok katmanlı bir yapıyla “sıfır hata”yla engellemeyi hedefliyor. Şüpheli kişi, paket veya olağandışı hareketler akıllı analiz yazılımlarıyla anlık olarak tespit edilerek Uzaktan İzleme Merkezine (UİM) ile saha ekiplerine bildiriliyor.

Manuel uygulamaların özellikle yoğun saatlerde zafiyet yaratabildiğine dikkat çeken Erim, dijital kimlik doğrulama ve kartlı geçiş sistemleri gibi teknolojilerle süreçleri kişilere bağlı olmaktan çıkardıklarını ifade ediyor:

“Öğrencilerin giriş ve çıkış saatleri, güvenliğin en kritik sınavı verdiği zamanlar olarak tanımlanabilir. ‘Doğru öğrencinin doğru kişiye teslim edilmesi’ değişmez ilkesiyle hareket ediyoruz. Dijital sistemler ve yüksek kriz yönetimi becerisine sahip kadrolarımızla bu süreci sıfır hata hedefiyle yönetiyoruz.”

“GÜVENLİK GECE DE KESİNTİSİZ DEVAM EDİYOR”

Koordinatör Erim, okullarda güvenliğin sadece gündüz ders saatleriyle sınırlı kalmadığını, 7/24 devam eden bir operasyon gerektirdiğini de sözlerine ekliyor. Özellikle gece güvenlik görevlisi bulunan kampüslerde insan kaynağının teknolojiyle desteklenmesinin kritik bir rol oynadığının altına çizen Erim, **“Securitas’ın sunduğu teknoloji destekli kurgular ve Uzaktan İzleme Merkezi (UİM) entegrasyonu, gece saatlerindeki güvenlik operasyonlarını çok daha optimize hale getiriyor. Bu entegre yapı sayesinde okullar güvenlik standartlarını en üst seviyeye çıkarırken, aynı zamanda kısa vadede ciddi bir bütçe tasarrufu da sağlamış oluyor”** diye konuşuyor.

“GÜVENLİK OKUL İÇİ İLE SINIRLI DEĞİL”

Erim, okul güvenliğinin bina içi tedbirlerle de sınırlı tutulmadığını, eğitim kurumunun çevresindeki yaya güvenliği, servis araçlarının standartlara uygunluğu ve çevresel risklerinin analiz edildiği bilgisini de paylaşıyor. Yangın ve deprem gibi acil durum senaryolarında ise sistemlerin sadece mevzuata uygun olmasının yeterli görülmediğini belirten koordinatör **“Acil durum senaryolarında sistemin varlığı kadar sürekliliği de hayati. Uzaktan izleme destekli sistemlerimizle kriz yönetim planlarını aktif tutuyor, düzenli tatbikatlarla güvenliğin kesintisiz işlemesini sağlıyoruz”** diyor.

AKILLI DEDEKTÖRLER DEVREDE

Eğitim kurumlarında fiziksel güvenlik ihlallerinin yanı sıra, öğrencilerin sağlığını tehdit eden unsurlara karşı da yenilikçi teknolojik önlemler de önem kazanıyor. Erim, eğitim kurumlarında son dönemde artan bir sorun haline gelen elektronik sigara ile sigara kullanımına karşı özel sensörler kullanıldıkları ve bu sayede duruma müdahale hızının arttığı bilgisini de paylaşıyor.

Securitas

TÖZOK Üyelerine Özel Avantaj

Securitas Türkiye’den Ücretsiz Risk Analizi ve Securitas Alarım Paket Çözümlerinde %20 İndirim!

Okulunuzun güvenlik ihtiyaçlarını **ücretsiz risk analiziyle** değerlendiriyor, **Securitas Alarm paket çözümlerinde %20 indirim** fırsatı sunuyoruz.

Ücretsiz Risk Analizi Randevusu Alın

www.securitas.com.tr | info@securitas.com.tr

SEMPOZYUM 3–6 ŞUBAT 2027

Geleneksel Antalya Eğitim Sempozyumu 25. Kez Düzenlenecek

Türkiye Özel Okullar Derneğinin (TÖZOK) 25. Geleneksel Antalya Eğitim Sempozyumu, **3–6 Şubat 2027** tarihlerinde Antalya Belek'te, Kaya Palazzo Hotel'de eğitim dünyasını bir araya getirecek.

"Eğitimin Yeni Sözleşmesi: Alışılmışın Ötesinde" temasıyla düzenlenecek sempozyumda, eğitimin geleceği, dönüşen ihtiyaçlar ve yeni öğrenme yaklaşımları farklı bakış açılarıyla ele alınacak.

Millî Eğitim Bakanlığı yetkililerinin, akademisyenlerin, özel okul kurucularının, yöneticilerinin ve öğretmenlerinin katılımıyla gerçekleştirilecek sempozyuma ilişkin ayrıntılı bilgilere TÖZOK'un internet sitesinden ulaşılabilir.

GENEL KURUL 26 MART 2027

TÖZOK Erken Genel Kurulu 26 Mart'ta Yapılacak

Türkiye Özel Okullar Derneğinin (TÖZOK) Erken Genel Kurul Toplantısı, **26 Mart 2027** tarihinde gerçekleştirilecek.

Genel kurulda derneğin faaliyetleri değerlendirilirken yeni dönemde görev yapacak Yönetim Kurulu Başkanı, Yönetim Kurulu ve diğer dernek organlarının üyeleri seçilecek.

Toplantının gündemi ve ayrıntıları ilerleyen günlerde TÖZOK üyeleriyle paylaşılacak.

KOMİSYONLAR YÖNETİM KURULU

TÖZOK'ta Komisyon ve Yönetim Kurulu Çalışmaları Sürüyor

Türkiye Özel Okullar Derneğinin (TÖZOK) tüm komisyonlarında çalışmalar hızla devam ediyor. Üye okulların sahadaki deneyimleri, ihtiyaçları ve çözüm önerileri komisyon gündemlerine taşınırken Yönetim Kurulu da özel okulların önceliklerini ve derneğin çalışmalarını değerlendiriyor.

Bu kapsamda Kayıt ve Mevzuat Komisyonu, okulların kayıt süreçlerinde karşılaştığı konuları ve mevzuata ilişkin ihtiyaçlarını ele alıyor. Üyelerden gelen görüşler, çözüm önerilerinin geliştirilmesine ve ilgili platformlarda dile getirilmesine katkı sağlıyor.

Yönetim Kurulu toplantılarında ise üyelerin beklentileri, özel okulların ihtiyaçları ve önümüzdeki dönemde atılacak adımlar görüşülüyor. TÖZOK, komisyonlarının ve Yönetim Kurulunun ortak çalışmasıyla farklı görüşleri bir araya getirmeyi ve üyelerinin sesini duyurmayı sürdürüyor.

PISA 2025 OECD · MEB TÜRKİYE RAPORU

PISA 2025: Türkiye'nin Puan Artışı Eğitim Camiasına Ne Söylüyor?

Türkiye, son yayımlanan PISA sonuçlarında fen bilimleri, okuma becerileri ve matematikte puanını artırdı. Bulgular, eğitim camiası için sevindirici bir ilerlemeyi gösterirken öğrenme farklarını azaltmaya yönelik çalışmaları da gündeme taşıyor.

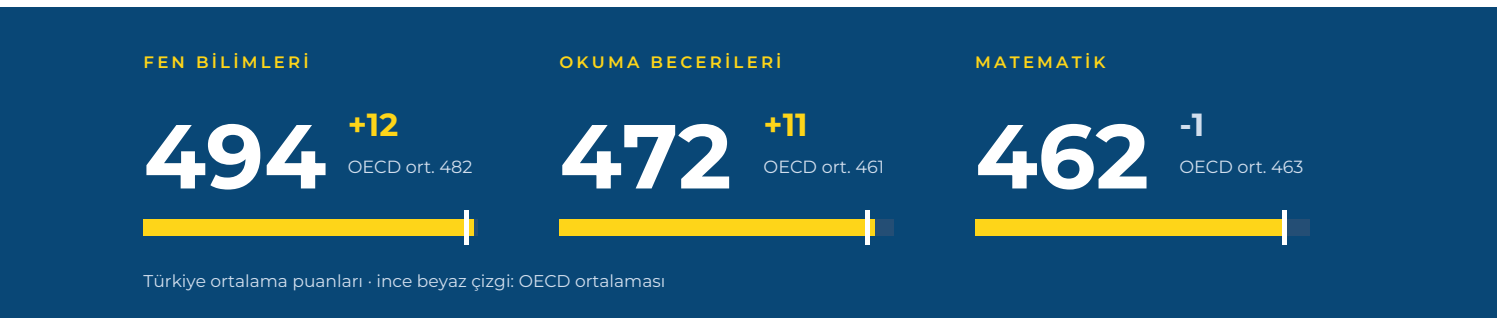

Türkiye ortalama puanları · ince beyaz çizgi: OECD ortalaması

OECD'nin 2025 yılında uygulayıp Eylül 2026'da yayımladığı Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) sonuçları, Türkiye'nin üç temel alanda da ilerlediğini ortaya koydu. Türkiye'nin ortalama puanı fen bilimlerinde 494'e, okuma becerilerinde 472'ye, matematikte 462'ye yükseldi. Fen ve okumada OECD ortalamasının üzerine çıkıldı; matematikte ise 463 puanlık OECD ortalamasına yaklaşıldı. OECD, Türkiye'yi 2022'den bu yana üç alanda birden sonuçlarını iyileştiren az sayıdaki eğitim sistemi arasında gösteriyor.

Bu gelişmenin eğitim camiası açısından değeri, yalnızca ülke sıralamasındaki değişimle sınırlı değil. Fen bilimlerinde öğrencilerin yüzde 81'i, okuma becerilerinde yüzde 76'sı asgari yeterlik düzeyine ulaştı; bu oranlar OECD ortalamalarının üzerinde. Matematikte asgari düzeye ulaşan öğrencilerin oranı ise yüzde 64 ile OECD ortalamasına yakın. Sonuçlar, öğrencilerin öğrendiklerini günlük yaşamla ilişkilendirme becerilerindeki ilerlemeyi görünür kılıyor.

Özel Okulların Sonuçları Değerlendirmeye Dâhil

Millî Eğitim Bakanlığının (MEB) PISA 2025 Türkiye Raporu, resmî ve özel okulların ortalama puanlarını ayrı ayrı veriyor. Rapora göre resmî okullar fen bilimlerinde 497, okuma becerilerinde 475, matematikte 464 puan aldı. Özel okulların ortalamaları ise aynı sırayla 475, 449 ve 444 oldu.

PISA 2025 Türkiye Raporu, özel okulların özellikle fen bilimleri alanındaki ortalama puanının bir önceki uygulamaya göre 10 puan artarak 475'e yükseldiğini gösteriyor. Raporda özel okullar açısından öne çıkan bir başka bulgu ise eğitim materyallerine ilişkin. Okul yöneticilerinin yanıtlarına dayanan değerlendirmeye göre, eğitim materyali eksikliğinin öğretimi engelleyen etkisi özel okullarda daha düşük düzeyde. Bu bulgu, özel okulların öğrenme ortamlarını destekleyen kaynaklar açısından sahip olduğu avantajı ortaya koyuyor.

Eğitim camiası açısından bu sonuçlar, mevcut kaynakların öğrencilerin düşünme, sorgulama ve problem çözme becerilerini geliştiren öğretim uygulamalarına dönüştürülmesinin önemini hatırlatıyor. Özel okullar için fen bilimlerindeki ilerlemeyi sürdürmek ve öğrenme kazanımlarını bütün alanlarda güçlendirmek, önümüzdeki dönemin önemli çalışma başlıkları arasında yer alıyor.

PISA 2025 sonuçları, Türkiye'de öğrencilerin sergiledikleri performans değişimini ve eğitim sisteminin gelişim alanlarını görünür kılıyor. Eğitim camiasının önündeki çalışma ise bu ilerlemeyi kalıcı kılmak, okullar ve öğrenci grupları arasındaki farkları daha yakından anlamak ve her öğrenciye güçlü öğrenme fırsatları sunmak. Resmî ve özel bütün okullar için sonuçların en verimli kullanımı, verileri açıkça ele alıp öğretim uygulamalarını bu bulgular ışığında geliştirmek olacaktır.

YAZI EĞİTİM VE PSİKOLOJİ

Psikoterapist *Gözlüğünden* Eğitim ve Öğretim

Aydoğan Eker
SEV Amerikan Lisesi Müdür Yardımcısı

Bir okulda yetişkinlere 'Siz kimsiniz?' deseler, 'Ben öğretmenim, ben müdürüm, ben müdür yardımcısıyım' gibi cevaplar alırsınız. Eğitimcilerin ifade ettikleri bu roller aslında, sadece bir rol. Bu rolün gereklerini yerine getirmek için müfredata ve yönetmeliklere uymak yeterli gibi görünür dışarıdan. Peki gerçekten yeterli midir? Bir psikoterapistin gözünden eğitim dünyasına mercek tutulsa, ilginç noktaların ortaya çıkacağına şahit olmak muhtemelen şaşırtıcı olurdu. İşte o zaman belki de nitelikli eğitimciler için yükseköğretimde pedagoji ve iletişim konusu biraz daha derinleştirilebilirdi. Ne dersiniz?

Bir öğrenci sistemin gerektirdiği şekilde okula gider, öğrenmek için. Ancak onu o yapan ebeveynleri, yaşadığı yakın çevre, zihinsel ve duygusal donanımı, onu biricik yapar. Ve o sınıfta en az 24 biricik yapı, hazırlanan standart eğitime ayak uydurmak zorunda kalır. Peki neden?

Bir öğretmen 24 kişilik sınıfa girer. Biriciklerden haberi olmadan; ya da haberi olarak. Müfredatı açar; planını yapar ve standart dersini anlatır. 24 biricik öğrenci sınıftan çıkar, akşam olur. Gece geç vakitte yatar. Ertesi gün gelir. Ve aynı döngü devam eder.

Öğretmenler odasında, bazı öğrencilerin sınıfta dersi nasıl zorlaştırdıkları konuşulabilir. Belki aileler suçlanır. Belki öğrenci sınıfta azarlanır ya da aileye şikayet edilir. Belki de rehberlik servisi öğrenciyle görüşür.

Toplantılarda okul müdürü başarının artması için daha çok ödev, daha çok test, daha çok toplantı yapılmasını isteyebilir. Çünkü hedef başarıyı artırmaktır.

Büyük resmi görebilmek, müdahale edebilmenin birinci koşuludur. Sahnede neler yaşandığını bilmezseniz, istediğinize ulaşmanız için doğru hamleyi yapmanız da imkânsız hale gelir. Büyük resmi görmek detaylara hakimiyette gizlidir.

Okul ve sınıf yönetiminde de mikro sistemin başarısı, yani öğretmen ve yöneticilerin niteliği, psikolojik zihinselliklerinden ve insanların ihtiyaçlarını okuyabilmekten geçer. Büyük resmi görmenin yolu, küçük detaylarda nelerin döndüğünü bilmek ve o doğrultuda hareket etmekten geçer. İşte o en küçük detaylar insan beyninin nasıl çalıştığı, neye neden nasıl tepki verdiği ve ideal eğitimin olabilmesi için hangi yeterliliklere sahip olunması gerektiğini bilmek ve ona göre hareket etmek konusunda farkındalığın yüksek olduğu bir ortam yaratmaktan başka bir şey değildir.

Eğer okullar öğrenmenin merkeziyse, öğrenme için gereken güven ortamını sağlamak ilk şartlardan biridir. Tehdidin ve korkunun olduğu yerde ilkel beynimiz öğrenme yollarını kapatır ve kronik stres sadece öğrenmeye ket vurmaz. Hem öğrenciyi, hem öğretmeni, hem veliyi, hem de yöneticileri yorar. Psikoloji dünyasından John Bowlby'nin bağlanma kuramı bunu en iyi şekilde açıklıyor. Bağlanma kuramına göre insan yavrusu yeni geldiği bu dünyada güven arar. Güvensiz büyüyen çocuklar ileride farklı psikolojik sorunlarla karşı karşıya gelir. Bu bağlanma kuramı sınıfta da aynı şekilde, çocuk-ebeveyn arasındaki ilişki gibi canlanır. Terapiye gelen danışan-terapist ilişkisinde ne varsa, öğrenci-öğretmen arasında da o vardır. Öğrenci güvende hissetmek ister. Ancak gelişmekte olan çocuklar birbirlerinden farklı tepkiler gösterebilirler. Anneye ya da babaya

karşı gösteremedikleri öfkeyi öğretmene karşı gösterebilirler. Buna aktarım denir. İşte bu hassas noktayı bilen öğretmen manevralarla öğrenciyi kırmadan bu oyuna gelmezse, öğrenci için güvenli ortamı sağlamış olur. Yani karşı aktarım tuzağına düşmezse. Ama bu detayı bilmiyorsa, sen bana "Nasıl saygısızlık yaparsın?" diyerek yangına körükle de gidebilir.

Gelişim psikolojisinde öğrenme Piaget'in şemalarıyla netleşir. Bebek dünyayı anlamlandırmak için nesneleri kategorize eder; suyu öğrenir, ardından sütü. İlk başta beyaz su der, ama daha sonra süt farklı bir kategori altında yeni bir şema içine alınır. Çocuklukta sık sık eleştirilmiş bir öğrenci başarısız olduğunda, geçmişteki başarısızlıklarını ve eleştirileri hatırlayarak "ben yetersizim" otomatik düşüncesine ulaşır. Yani, her bir hata ve başarısızlık eşittir 'ben beceriksizim ya da yetersizim' şeması adını alır. Şemalar tüm hayatımızı etkiler. Duygusal yoksunlukla büyüyen bir çocuk sevgiyi alabilmek için insanları mutlu etmek için kendi ihtiyaçlarını öteleyen birine dönüşebilecekken, aşırı istekleri karşılanmış bir çocuk sınıfta sınır koyan öğretmeniyle sorunlar yaşayabilir. İşte bu noktada öğretmenin iletişim yetkinliği devreye girer. Öğretmen, bu öğrenci çok saygısız, "şuna dersini vereyim" yaklaşımına girerse, bu da kendisinin otomatik düşüncesidir. Bir başka deyişle, öğretmenin kendi otomatik düşüncelerinin, şemalarının, farkına varması ve nedenlerini keşfetmesi, öğretmenin terapist kadar donanımlı olması beklenmese de sağlıklı bir sınıf ortamı için elzemdir.

Tolerans penceresi eğitimde dikkate alınması gereken bir diğer terapötik yaklaşımdır. Bir kişi tolerans penceresi içindeyse, ruhen ve bedenen var olan zorlayıcı durumları regüle edecek psikolojik sağlamlığa sahiptir. Bazı kişilerin yaşadıkları travmalar, yetersiz uyku ve beslenme, kronik stres ve mizaçları bu pencerenin daralmasına neden olur. Tolerans penceresinin dışına çıkıldığında kişinin sempatik sistemi -savaş-kaç ya da don mekanizması- devreye girer. İlkel beyin tehdit altındasın mesajı verir. Ve davranış ya saldırıdır, ya da dona kalmadır. İşte sınıfta öğretmen bir öğrenciye işaret parmağını gösterip bir kurala uymasını söylediğinde, tolerans penceresi oldukça dar olan öğrenci de korku, kaygı, öfke ya da tükenmişlik duygusu yaratır ve öğretmen ardından gelen çatışmanın neden çıktığına bir anlam veremez. Bir okul yöneticisi ise, öğretmeninde gördüğü bir hatalı davranışı, eğer tolerans penceresi dar ise, anında aklına gelen şey: "veli okuldan şikayetçi olacak, ben zarar göreceğim" gibi alt düşüncelere bağlı olarak tehdit algısına dönüşürse, bu otomatik korunma içgüdüsüyle öğretmeni sözel tehdite kadar giden istenmeyen yönetici davranışlarına neden olabilir. Kısaca, psikolojik zihinsellik, kişinin kendi duygularının farkında olabilmesi ve ifade ve davranışların altında yatan mekanizmalardan haberdar olmasıdır. Bu farkındalık, sınıf ve okul ortamında güven ve huzur, buna bağlı olarak da eğitim ve öğretimin kalitesinin artmasını sağlayan önemli bir meziyettir.

Eğitimde dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta ise psikolojideki kısa süreli çözüm odaklı yaklaşımdır. Bu yaklaşımın temelinde sorunun kaynağına değil, durumun nasıl iyileştirilmesi gerektiğine odaklanılır. Çözüm odaklı yaklaşım okulda uygulandığında hem pozitif sınıf ve okul ortamı sağlar hem de bireylerin etiketlenmesine ve aidiyetin törpülenmesine engel olur. Öz cümle, geçmiş değil, an ve gelecek önemlidir. Mevlana'nın da dediği gibi "dün dünde kaldı cancağızım, bugün yeni şeyler söylemek lazım."

Eğer eğitim ortamının başrollerinde öğrenci, öğretmen ve yöneticiler varsa, herkesin avuçlarının içi patlayıncasına alkışladığı olağanüstü bir performans için, öğretmen ve yöneticilerin çocuk gibi, dürtüsel insanlar gibi geçmiş şemalarla hareket etmemesi gerekir; bir başka deyişle otomatik düşüncelerin yarattığı tepkisel davranışlarla ve ilkel beynin kukla oynatıcısı ipleriyle dürtüsel davranmak yerine rollerinin gereğini bir terapist titizliğiyle yapması gerekir. İşte bu yüzden eğitim neferlerinin kendilerinin ve duygularının daha fazla farkında olmaları, geleceğe umutla bakabilmek için gereken eğitim ortamlarının sağlanmasında stratejik bir gerekliliktir.

BU YAZIDA

Bağlanma kuramı
John Bowlby

Aktarım ve karşı aktarım
Öğrenci-öğretmen ilişkisi

Şemalar
Piaget · otomatik düşünceler

Tolerans penceresi
Savaş-kaç ya da don

Çözüm odaklı yaklaşım
Geçmiş değil, an ve gelecek

"

Eğer okullar öğrenmenin merkeziyse, öğrenme için gereken güven ortamını sağlamak ilk şartlardan biridir.

GÖRÜŞ EĞİTİM GÜNDEMİ

Yeni Bir *Eğitim-Öğretim* Yılına Başlarken

Gökhan Savul

Özel Tarsus SEV Ortaokulu – Akademik Koordinatör
TÖZOK – Ortaokul Komisyon Üyesi

Millî Eğitim Bakanlığının yönetmeliklerinde yapılan değişiklikler, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, merkezi ortak sınavlar, liselere geçiş sistemi, yükseköğretim kurumları sınavı, bağlam temelli sorular, PISA 2025 sonuçları, teknolojik araçlar, yapay zekâ kullanımı, gelişim karneleri ...

Bir eğitim-öğretim yılına daha başlarken eğitimcilerin gündeminde, odağında, çalışma ortamında ve hatta kulağında pek çok konu ve içerik var. Eğitimciler, heybeleri bu denli dolu bir şekilde yeni bir eğitim-öğretim sürecine başlıyorlar.

Tüm bu yenilikler, gelişmeler, düzenlemeler ve teknolojik destekler; eğitim süreçlerinin niteliğini artırmak, öğrenme süreçlerini zenginleştirmek ve öğrencilerin ihtiyaçlarına daha iyi karşılık verebilmek amacıyla hayata geçiriliyor. Eğitim gündeminin başlıkları yıllar içinde değişiyor. Her yıl yeni konular, yeni ihtiyaçlar, yeni uygulamalar ve yeni araçlar gündemimize giriyor.

Eğitim dünyası, toplumun ve teknolojinin dönüşümüyle birlikte sürekli yeni araçlar, yeni beceriler ve yeni beklentilerle karşılaşıyor. Ancak araçların ve koşulların değişmesi, öğrenmenin temel doğasını ortadan kaldırmıyor. Bu nedenle teknoloji ve yapay zekâ eğitimde, öğrencinin öğrenme sorumluluğunu ve temel bilişsel becerilerini devralan değil, bunları destekleyen araçlar olarak konumlandırılmalı. Çünkü bütün bu değişimin içinde önemini koruyan ve değişmeyen bazı gerçekler var.

Öğrenciler için anlamlı olan içerikler öğrenmeyi kolaylaştırıyor. Merak duygusu öğrenmeyi tetikliyor. Öğrencinin öğretmeniyle, okuluyla ve öğrenme süreciyle kurduğu bağ motivasyonunu etkiliyor. Hata yapmak, öğrenme ve gelişim sürecinin doğal bir parçası olmayı sürdürüyor. Öğrenme, anlık bir kazanımdan çok zaman içinde gelişen ve süreklilik gösteren bir süreç olarak gerçekleşiyor. Öğrenciler yaparak, deneyimleyerek, dokunarak ve üreterek öğrendiklerini daha kalıcı hâle getirebiliyor.

Bütün bunların yanında eğitimin değişmeyen bir işlevi daha var: Toplumun değişen ve güncel ihtiyaçlarına cevap vermek, karşılaşılan problemlere çözüm üretebilecek bireyler yetiştirmek.

Her yeni gün, her yeni yıl yeni keşifleri, yeni icatları ve bunların beraberinde getirdiği değişimleri ortaya çıkarıyor. Bu gelişmeler toplumların alışkanlıklarını, yaşam biçimlerini ve ihtiyaçlarını değiştirebiliyor. Dolayısıyla eğitimden de değişen bu ihtiyaçlara yanıt vermesi ve yeni karşılıklar üretmesi bekleniyor. Ancak insanların kullandığı araçlarda, içinde bulunduğu ortamlarda ve sahip olduğu alışkanlıklarda meydana gelen değişimlerle eğitimdeki dönüşümün aynı hızda gerçekleşmesi her zaman mümkün olmayabiliyor.

Geçmişte öğrencilerin bir alanın temel ilkelerini, temel kavramlarını ve aşina olunan prosedürlerini öğrenmeleri çoğu zaman yeterli görülüyordu. Öğrenme sürecinin sonunda öğrencilerden bu ilke, kavram ve prosedürleri tanımaları, hatırlamaları ve gösterildiği biçimde uygulayabilmeleri bekleniyordu. Bugün ise öğrencilerden yalnızca o alana özgü bilgileri edinmeleri değil; o alanın profesyonellerinin düşünme biçimlerine yaklaşabilmeleri, karmaşık kanıtları değerlendirebilmeleri, argümanları anlayabilmeleri, farklı kaynaklardan elde ettikleri bilgileri karşılaştırıp doğrulayabilmeleri, bilgi ile görüşü birbirinden ayırt edebilmeleri ve belirsizlikleri yönetebilmeleri bekleniyor.

Bu noktada eğitimcilerin temel sorumluluklarından biri, bu becerilerin gelişimini destekleyecek öğrenme ortamlarını oluşturmak. Bunun kadar önemli bir diğer sorumluluk ise öğrencilerin bu becerilere neden ihtiyaç duyduklarını fark etmelerini ve bunları kendi yaşamları için anlamlı hâle getirmelerini sağlamak. Bu beklentiler yalnızca eğitimcilerin söyleminde kalan beklentiler değil. Uluslararası değerlendirmelerde de öğrencilerin ne bildiklerinin yanı sıra, bildiklerini nasıl kullandıklarına odaklanıyor.

Öğrencilere kazandırılması hedeflenen değişen beceriler, öğrenme çıktıları ve öğrenme ortamları hakkında uluslararası düzeyde önemli bilgiler sağlayan değerlendirmelerden biri PISA (Programme for International Student Assessment / Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı). PISA, 15 yaşındaki öğrencilerden oluşan örneklem üzerinden öğrencilerin ne bildiklerinin yanı sıra bildiklerini nasıl kullanabildiklerini de ölçüyor. Aynı zamanda öğrenmenin hangi koşullarda ve ortamlarda gerçekleştiğine, öğretmenlerin hangi koşullarda eğitim verdiğine ve eğitim sistemlerinin nasıl işlediğine yönelik bilgiler de topluyor.

PISA 2025 sonuçlarına göre Türkiye, 2003 yılında katılmaya başladığı ve üç yılda bir gerçekleştirilen bu uygulamada ilk defa Okuma ve Fen alanlarında OECD ortalamasının üzerinde puan aldı. Fen alanında Türkiye 494 puanla 482 olan OECD ortalamasının, Okuma alanında ise 472 puanla 461 olan OECD ortalamasının üzerinde yer aldı. Matematik alanında Türkiye 462, OECD ortalaması ise 463 puan aldı. Bu bir puanlık fark istatistiksel olarak anlamlı olmadığından Türkiye'nin Matematik performansının OECD ortalamasıyla benzer olduğu ifade edilebilir.

Türkiye'nin bu sonuçları ülke sıralamasındaki yerinin yükselmesinin yanı sıra, OECD ortalamasındaki uzun dönemli eğilimlerden farklı bir tablo ortaya koyması açısından da dikkat çekiyor. OECD ortalamasında 2003–2025 döneminde özellikle Okuma ve Matematik alanlarında düşüş eğilimi görülürken Türkiye'de ters yönde bir eğilim gözleniyor. PISA 2025 sonuçlarına göre Türkiye, üç okuryazarlık alanında da bir önceki uygulamaya göre puanını artıran tek ülke oldu. Ancak PISA sonuçlarını yalnızca puanlar ve ülke sıralamaları üzerinden okumak, bu geniş veri setinin bize sunduğu bilgilerin önemli bir bölümünü gözden kaçırmak anlamına geliyor.

PISA uygulamasında öğrencilerin farklı okuryazarlık alanlarındaki performansları puanlarla temsil edildiği için doğal olarak ülke sıralamaları ve ortalama puanlar ortaya çıkıyor. Fakat PISA'nın eğitim açısından asıl değerli çıktıları, öğrencilerin hangi becerileri ne ölçüde sergileyebildiğini ve öğrenme süreçlerinin hangi koşullarla ilişkili olduğunu görmemize imkân veren daha ayrıntılı göstergelerde bulunuyor. Bu göstergelerden biri de okuma becerileri.

PISA 2025 sonuçlarına göre pek çok ülkede Okuma alanında elde edilen puanlarda düşüş görülüyor. Türkiye'de ise bunun tersi bir eğilim var. Temel düzeyin altında yer alan öğrenci oranı yüzde 24'e gerilerken, üst performans düzeylerindeki öğrenci oranı da yüzde 4,2'ye yükseldi. Bu sonuçları anlamlı kılan, söz konusu düzeylerin öğrencilerden beklediği beceriler arasındaki fark.

Temel düzeyin altındaki öğrencilerden kısa ve basit cümleleri kavrayabilmeleri, aşina oldukları konularda yazılmış kısa metinlerde ana fikri çıkarabilmeleri ve metinde doğrudan yer alan bilgileri bulabilmeleri bekleniyor. Üst performans düzeylerinde ise öğrencilerden çok daha karmaşık beceriler sergilemeleri bekleniyor: Bilginin örtük biçimde sunulduğu soyut metinleri anlamlandırmak, karmaşık ve çok kaynaklı bilgiler arasında karşılaştırma yapmak, derinlemesine düşünmek, hipotezler oluşturmak ve bu hipotezleri değerlendirmek.

Dolayısıyla okuma becerisinden söz ettiğimizde yalnızca kelimeleri doğru biçimde okuyabilmekten veya bir metni yüzeysel olarak anlayabilmekten söz etmiyoruz. Bilgiyi anlamlandırmak, farklı bilgiler arasında ilişki kurmak, kanıtları değerlendirmek ve gerektiğinde birden

> *Bir aracın eğitimde değerli olmasını sağlayan, teknolojik olması değil; öğrencinin öğrenme sürecine nasıl bir katkı sunduğudur.*

PISA 2025 · İLK KEZ ÖLÇÜLDÜ

Dijital Dünyada Öğrenme

Okul çalışmalarında yapay zekâyı hiç ya da neredeyse hiç kullanmadığını belirten öğrencilerin oranı yüzde 10–12.

473 Türkiye

500 OECD ortalaması

fazla kaynağı karşılaştırmak da okuma becerisinin önemli parçaları hâline geliyor.

Türkiye'nin Okuma alanındaki yükseliş eğiliminin sürdürülebilmesi açısından iki hedefin birlikte ele alınması gerekiyor: Temel yeterlik düzeyine ulaşamamış öğrencilerin oranını azaltmak ve üst performans düzeylerinde yer alan öğrencilerin oranını artırmak.

PISA'nın tüm alanlarındaki düzeylere karşılık gelen puanlar incelendiğinde temel düzeyin altı olan (2. düzey altı) puanlar ile üst performans düzeyinin hemen altı olan (4 ve 5. düzeyler) arasında ortalamada 130–200 puanlık bir fark olduğu görülüyor. Raporda 20 puanlık farkın bir eğitim-öğretim yılına karşılık olduğu belirtiliyor. Bu açıdan bakıldığında 15 yaş grubundaki öğrencilerin (yaklaşık olarak 10. sınıf öğrencileri) daha karmaşık düşünme süreçlerini sergileyebilmeleri için bu becerilerin gelişiminin 15 yaşından 7–10 yıl önce başlayacak şekilde planlanması ve uygulanması gerektiği ortaya çıkıyor.

Özellikle Okuma alanındaki süreçlere odaklanmak bu nedenle büyük önem taşıyor. Çünkü okuma, diğer birçok becerinin gelişiminde temel bir rol oynuyor. Bugün öğrencilerin bilgiye erişme hızı geçmişe göre çok daha yüksek olabilir. Ancak bilgiye hızlı erişmek ile okuduğunu anlamlandırmak, değerlendirmek ve farklı kaynaklar arasında ilişki kurmak aynı şey değil. PISA 2025 sonuçları da okuma becerilerinin hâlâ önemli bir gelişim alanı olduğunu gösteriyor.

Teknolojik araçlar ve dijital platformlarla birlikte toplumdaki okuma alışkanlıklarının ve okumaya ayrılan zamanın değişmesi de üzerinde düşünülmesi gereken bir konu. Eğer eğitim, toplumun ihtiyaçlarına karşılık vermeyi hedefliyorsa okulların okuduğunu anlama ve temel becerilerin gelişimine yönelik çabalarını artırması önem taşıyor.

Burada önemli olan, teknolojiyi öğrenme ortamlarının dışında bırakmak değil. Tam tersine, teknolojiyi doğru yere yerleştirmek.

Öğrenme ortamlarının ilgi çekici olması ve öğrenciyi öğrenme sürecine dâhil etmesi gerekiyor. Öğrencilerin aktif rol alabilmesi için onların yaşamlarıyla ilişki kurabildikleri, meraklarını harekete geçiren ve öğrenmeyi anlamlı hâle getiren ortamların tasarlanması önem taşıyor.

Bu ortamların tasarlanmasında teknolojik araçlar ve yapay zekâ da kolaylaştırıcı ve ilgi çekici araçlar olarak kullanılabilir. Çünkü bugün öğrencilerin günlük yaşamlarının önemli bir bölümü dijital teknolojilerle iç içe geçiyor. Ancak burada temel bir soru ortaya çıkıyor:

"Teknolojik imkânlar hangi sınırlılıkta, hangi durumlarda, neyi gerçekleştirmek üzere ve ne amaçla kullanılmalı?"

Bir aracın eğitimde değerli olmasını sağlayan, teknolojik olması değil; öğrencinin öğrenme sürecine nasıl bir katkı sunduğudur.

PISA sonuçları da teknoloji kullanımının bu açıdan değerlendirilmesi gerektiğini düşündürüyor. Teknolojik araçların kullanımı belli bir noktaya kadar öğrenme süreçleriyle olumlu bir ilişki gösterirken, teknolojinin öğrenme süreçlerine hâkim olmaya başladığı durumlarda daha olumsuz sonuçlarla karşılaşılabiliyor. Özellikle teknolojik cihazların eğlence amacıyla kullanımının artması ile öğrenme çıktıları arasında güçlü bir negatif ilişki görülüyor.

Dolayısıyla mesele teknolojinin kullanılıp kullanılmaması değil. Mesele, teknolojinin öğrenme sürecinde hangi işi yaptığı. Bu soru yapay zekâ için de geçerli.

PISA 2025 bulgularında yapay zekâ kullanımına ilişkin dikkat çekici örüntüler ortaya çıkıyor. Öğrenme süreçlerinde ve ödev yapımında yapay zekâyı daha sık kullanan öğrenciler ile daha seyrek kullanan öğrenciler arasında genel sonuçlar açısından anlamlı bir farklılık görülmüyor. Bununla birlikte üst performans düzeylerinde yer alan öğrencilerin yapay zekâ kullanma eğilimlerinin daha düşük olduğu görülüyor.

Ayrıca yapay zekâyı metin özetletmek veya ödev metni yazdırmak gibi belirli görevler için yoğun biçimde kullanan öğrencilerin akademik performanslarının daha düşük olduğu; buna karşılık derslerde yapay zekâ tarafından üretilen bilgiyi eleştirel biçimde değerlendiren öğrencilerin daha yüksek başarı gösterdiği görülüyor.

Burada önemli bir ayrım yapmak gerekiyor. Bu bulgular, yapay zekâ kullanımının tek başına başarıyı düşürdüğünü göstermiyor. Asıl dikkat çekici nokta, yapay zekânın hangi amaçla ve nasıl kullanıldığının öğrenme açısından önemli olması. Başka bir ifadeyle, yapay zekâ öğrencinin düşünme sürecine eşlik eden bir araç olduğunda farklı; öğrencinin düşünmesi, yazması, karşılaştırması ve üretmesi gereken işi onun yerine yaptığında farklı bir işleve sahip oluyor.

Bu nedenle günümüz dünyasında yapay zekâyı yok saymak veya öğrencileri bütünüyle bundan uzak tutmak

gerçekçi bir yaklaşım olmayabilir. Bunun yerine "hangi amaçla, hangi sınırlılıkta, neyi gerçekleştirmek üzere ve nasıl?" sorularına cevap veren bir kullanım yaklaşımına ihtiyaç var.

PISA 2025 uygulamasında ilk defa "Dijital Dünyada Öğrenme" alanının da ölçme ve değerlendirme kapsamına alınması bu açıdan önemli. Bu alanda öğrencilerden bilgisayar kullanarak, kendilerine yönlendirme yapabilecek ve işlerini kolaylaştırabilecek araçlardan yararlanarak problem çözmeleri ve model oluşturmaları bekleniyor.

Bu alanda OECD ortalaması 500 puan iken Türkiye'nin ortalaması 473 puan oldu. Bunun yanında Türkiye'de öğrencilerin okul çalışmaları ve ödevlerinde yapay zekâyı kullanma sıklığının oldukça yüksek olduğu görülüyor. PISA'ya katılan 91 ülke ve ekonomi arasında Türkiye, okul çalışmalarında yapay zekâyı en sık kullanan ülkeler arasında yer alırken, okul çalışmalarında yapay zekâyı hiç veya neredeyse hiç kullanmadığını belirten öğrencilerin oranı yüzde 10–12 seviyesinde kaldı.

Bu tablo, yapay zekâ kullanımının miktarından çok kullanım biçimi, amacı ve öğrencinin öğrenme sürecindeki rolü üzerine düşünmemiz gerektiğini gösteriyor.

PISA programından sorumlu OECD Eğitim ve Beceriler Direktörü Andreas Schleicher de PISA 2025 bulgularını değerlendirirken benzer bir noktaya dikkat çekiyor. Öğrencilere yapay zekâdan elde edilen kanıtları ve bilgileri nasıl değerlendirecekleri ve bunları öğrenme süreçlerine nasıl bilinçli bir şekilde dâhil edecekleri öğretildiğinde, yapay zekâ kullanımının öğrenme çıktılarıyla daha olumlu bir ilişki gösterdiğini belirtiyor.

Buradan eğitimciler açısından önemli bir sonuç çıkıyor: Yapay zekâyı öğrencinin yerine düşünen bir sistem olarak değil, öğrencinin düşünmesini destekleyen bir araç olarak konumlandırmak.

Teknolojik imkânların ve gelişen araçların hayatımızı kolaylaştırdığı inkâr edilemez. Bu kolaylıklar alışkanlıklarımızı, çalışma biçimlerimizi ve günlük yaşamımızı değiştiriyor. Ancak bir işi kolaylaştırmak ile o işi yapabilir hâle gelmek aynı şey değil. Bir şeyi görmüş olmak ile onu yapabilmek arasında fark var. Bir cevaba ulaşmış olmak ile o cevabı üretebilecek bilgi ve beceriye sahip olmak arasında da aynı fark bulunuyor.

Bugün aklımıza takılan bir durumu açıklayan veya yapılması gereken bir işin nasıl gerçekleştirileceğini gösteren yüzlerce yazılı, işitsel ve görsel içeriğe birkaç saniye içinde ulaşabiliyoruz. Video platformlarında "nasıl yapılır?" içeriklerini izleyebiliyor, yapay zekâdan adım adım açıklamalar alabiliyoruz.

Bu kaynaklar o anki problemimizi çözmemize yardımcı olabilir. Ancak bir tamir videosu izlemek bizi teknisyen, bir otomobil bakım videosu izlemek bizi usta, bir kıyafetin nasıl onarılacağını gösteren bir içerik izlemek bizi terzi yapmıyor. Çünkü öğrenmenin bir bölümü, bilginin kendisinden değil; bilgiyle kurduğumuz etkileşimden, onu kullanmaktan, hata yapmaktan, yeniden denemekten ve süreç içinde geliştirmekten oluşuyor.

Eğitim açısından da temel mesele burada ortaya çıkıyor. Öğrencinin bir süreci kendisinin yerine yaptırabilir olmasını sağlamak ile öğrenciyi yapabilir hâle getirmek aynı şey değil.

Yapay zekâ bir metni öğrencinin yerine yazabilir. Bir problemi öğrencinin yerine çözebilir. Bir konuyu öğrencinin yerine özetleyebilir. Ancak bunların öğrencinin öğrenmesine dönüşebilmesi için öğrencinin bu süreçte düşünmesi, sorgulaması, değerlendirmesi, üretmesi ve gerektiğinde hata yapması gerekiyor. Bu nedenle eğitimde bazı eylemlerin amacı yalnızca ortaya bir ürün çıkarmak değildir. O eylemin kendisi öğrenmenin bir parçasıdır.

Bir öğrencinin eline kalem alıp yazması, bir metni okuyup anlamlandırması, bir problemi çözmek için farklı yollar denemesi, bir deney gerçekleştirip sonucunu gözlemlemesi veya bir düşüncesini kendi cümleleriyle ifade etmesi yalnızca bir sonuca ulaşmak için yapılan işlemler değildir. Bunların her biri öğrenme sürecinin kendisini oluşturur.

Bu noktada Andreas Schleicher'ın açıklaması ve spor üzerinden yaptığı benzetme oldukça açıklayıcı: "Yapay zekâ hayatı kolaylaştırmakla birlikte öğrencileri doğru soruları sormaya daha fazla zorlamak yerine, onlara hazır cevaplar sunuyor. Bu durum öğrencilerin eleştirel düşünme, karşılaştırma ve sorgulama becerilerini kullanmaya ihtiyaç duymak yerine önceden hazırlanmış bilginin tüketicilerine dönüşmesine sebep oluyor. Ekranlarda çeşitli spor karşılaşmalarını sürekli izleyerek fit ve sağlıklı olamazsınız; ancak sporu yaparak fit olursunuz."

Teknoloji hayatı kolaylaştırabilir. Yapay zekâ bilgiye erişimi hızlandırabilir. Dijital araçlar öğrenme ortamlarını zenginleştirebilir. Ancak bütün bunların eğitimde gerçek bir değere dönüşebilmesi için öğrencinin öğrenme sürecinin içinde kalması gerekir.

Belki de bugün eğitimcilerin kendilerine sormaları gereken en önemli soru budur: Öğrenmeyi kolaylaştırmak adına, öğrencinin öğrenme sürecinin hangi bölümünü onun elinden almamalıyız? Çünkü eğitim gündemi değişmeye devam edecek. Yeni teknolojiler, yeni araçlar, yeni sınavlar, yeni beceriler ve yeni ihtiyaçlar hayatımıza girecek. Ancak bütün bu değişimin ortasında öğrenmenin temel gerçekleri varlığını sürdürecek.

Öğrenci merak edecek, anlamlandıracak, deneyecek, hata yapacak, yeniden deneyecek, okuyacak, yazacak, düşünecek, üretecek ve öğrendikleriyle etkileşime girecek.

Araçlar değişebilir. Ama öğrenmenin kendisi hâlâ öğrencinin yapmasını gerektirir.

Gökhan Savul · Özel Tarsus SEV Ortaokulu – Akademik Koordinatör · TÖZOK – Ortaokul Komisyon Üyesi

TÖZOK YAYINLARI

Türkiye Özel Okullar Derneği *Yayınları*

YENİ

TÖZOK APP *kullanıma açıldı*

Türkiye'de özel okullara özel ilk mobil uygulama.

Hemen indir, güncel kal! ↗

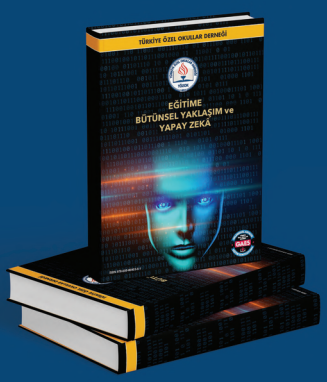

TÖZOK yayınlarının dijital sürümlerine **https://www.tozok.org.tr/kitaplar** adresinden ulaşabilirsiniz.

BEYAZ
PROMOSYON

0(212) 659 52 23
Mahmutbey Mah. 2518.Sok. No:15
Bağcılar / İSTANBUL

www.beyazpromosyon.com

Eğitim Dünyasının
Çözüm Ortağı

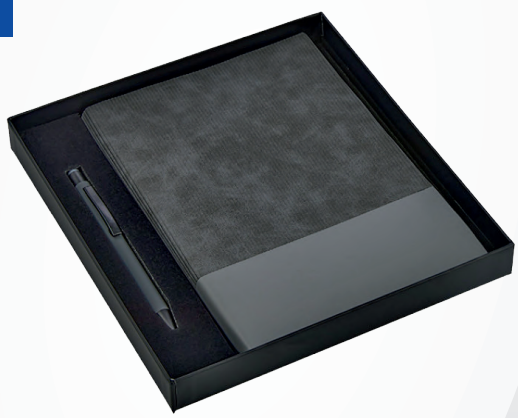

ÜçDörtBeş
ALL STAR

En iyisini iste.

App Store 'dan indir

Google Play 'den indir